

Kevät 2006 Suomen kansallis- oopperassa

Kuva / Photo: Heikki Tuuli

Vasemmalla Sirkka Lampimäki Yön kuningattarena Mozartin oopperassa *Taikahuilu*. Oikealla Marion Ammann Keisarinna Straussin oopperassa *Nainen vailla varjoa*.

Spring 2006 at the Finnish National Opera

Kuva / Photo: Heikki Tuuli

On the left Sirkka Lampimäki as the Queen of the Night in *Die Zauberflöte* by W.A. Mozart. On the right Marion Ammann as the Empress in *Die Frau ohne Schatten* by Richard Strauss.

Kansallisoopperan kevässä oli kaksi keskeistä teemaa. **Mozartin** 250. juhlavuosi noteerattiin sopivasti esittämällä peräti kolme hänen oopperaansa. Näistä yksi oli uusi produktio *Taikahuilusta*. Alkuvuotta kuitenkin hallitsi toinen säveltäjä, **Richard Strauss**.

Two themes dominated the spring season at the FNO, the obvious one being **Mozart's** 250th anniversary, which was commemorated by performing no less than three of his operas. However, the first month of the year belonged to another composer, **Richard Strauss**.

Ilahduttavasti Kansallisoopperassa palattiin parin vuoden tauon jälkeen perinteeseen keskittyä alkuvuodesta yhden säveltäjän teoksiin, ja nyt niitä oli kuultavissa peräti neljä. Ainoa pieni miinus Strauss-viikoissa oli se, että kaikkia neljää oopperaa ei voinut nähdä peräkkäisinä iltoina tai edes saman viikon aikana. Oopperoiden lisäksi tarjolla oli konserttisarja, jossa Kansallisoopperan solistit tulkitsivat Straussin laajaa Liedtuotantoa. Myös vieraileva tähtisopraano **Nina Stemme** esitti konsertissaan Straussin lauluja. Oopperan puolella suurimmat odotukset kohdistuivat Kansallisoopperan kevään toiseen uuteen produktioon, *Nainen vailla varjoa*, joka esitettiin ensimmäistä kertaa Suomessa. Strauss-teemaan kuului myös tuo ehdoton wieniläiskomedia, *Ruuskitari*, jonka olin nähnyt jo hieman joulun jälkeen (katso Wagneriaani nro 27).

Arabella

Strauss ja **Hugo von Hofmannsthal** yrittivät tavoitella *Ruuskitarin* tunnelmia myös toisessa wieniläisoopperassaan, *Arabellassa*. Tämä myöhempi teos ei kuitenkaan onnistu luomaan samaa vanhan Wienin tunnelmaa eikä se tarjoa yhtä herkullisia rooleja tai yhtä mukaansa tempaavaa musiikkia. Myös Hofmannsthalin ennenaikainen kuolema aiheutti *Arabellaan* jonkin verran epätasaisuutta, sillä toinen ja kolmas näytös jäivät häneltä viimeistelemättä, ja ensimmä-

Happily the FNO re-established its tradition of dedicating the beginning of the year to the works of a single composer; this year a total of four operas by Strauss were on offer. The only minor negative aspect in this year's Strauss weeks was that it was not possible to see the four works on consecutive evenings, as had been the case before. In addition to the operas, a series of recitals were given in which soloists from the FNO ensemble interpreted selected pieces from Strauss's *Lieder*. A recital was also given by the visiting dramatic soprano **Nina Stemme**, who included some Strauss in her programme. As for the operas, a new production of *Die Frau ohne Schatten* held the greatest interest, especially since this opera had never been performed in Finland. The Strauss-theme also included the indispensable Viennese comedy of *Rosenkavalier*, which I saw shortly after Christmas (reviewed in Wagneriaani no. 27)

Arabella

Strauss and **Hofmannsthal** tried to recreate the atmosphere of *Rosenkavalier* in their second Viennese opera, *Arabella*. However, this later work doesn't quite capture the same feeling of Old Vienna and neither does it offer equally meaty parts or catchy music. Hofmannsthal's untimely death

maisen näytöksen hienosti rakennetut tunnelmat jossain määrin latistuvat toisessa. *Arabella* on kuitenkin parhaillaan miellyttävä teos, ja siinä on Straussille tyypillisesti kauttaaltaan hienoa musiikkia, ennen kaikkea vuolaina virtaavat, sentimentaaliset sopraanomelodiat ja runsaat valssit.

Lisbeth Landefortin ohjaus on pyörinyt jo muutaman vuoden Kansallisoopperassa. Se on varsin kelpo produktio, joka kestää katsomisen useampaan otteeseen, vaikka ei ehkä tarjoakaan mitään erityisen mielenpainuvaa. Toisaalta myöskään erityisiä mauttomuuksia ei ole. Ainoa selvästi huono puoli on toisen näytöksen valitettavan arkinen lavastus, vaikka kyseessä pitäisi olla vuoden hienoimpiin kuuluva juhla.

Kuulin esityksen 13.1. Nimiroolissa **Ritva-Liisa Korhonen** oli jälleen hienossa kunnossa. Hänen kermanainen sopraanonsa on upeimmillaan Straussin sopraanolinjoissa, ja hän on myös näyttämöllä varsin uskottava. **Corinna Molognin** kevyempi sopraano tuo sopivaa kontrastia Zdenkan osassa, ja hänkin on etevä näyttelijätär, vaikka ei vaikuta kovinkaan poikamaiselta. Veteraani **Wolfgang Schöne** vieraili Mandrykan roolissa laulaen ja näytellen pitkän kokemuksen tuomalla varmuudella. **Jouni Kokora** ja **Tuija Knihtilä** lauloivat hyvin Waldnerin kreiviparina. Sen sijaan **Ilkka Hämäläinen** ei selvinnyt täydellä kunnialla Matteon roolista, vaikka yritystä kyllä oli. Osa on tyypillinen Straussin tenorirooli:

caused some problems due to his not having completely polished the second and third acts, in which the finely crafted sentiments of the first act fall a little flat. *Arabella* is however at best a charming piece, and it does contain some typically fine music by Strauss, particularly the voluptuous soprano melodies and innumerable waltzes.

The FNO has been performing *Arabella* in **Lisbeth Landefort's** production for a few years now. It's a pleasant, uncomplicated production that can be enjoyed several times, though it doesn't offer anything particularly memorable. On the other hand, there aren't any tasteless excesses either. The only definitely negative aspect of the

dramaattisesti melko epäkiitollinen ja erittäin hankalaa laulettavaa ilman, että voisi tehdä onnistuessaan kovin suurta vaikutusta. Orkesteria johti **John Storgårds**, joka sai Straussin melodiat soimaan kauniisti ja musiikin soljumaan mukavasti.

Salome

Straussin läpimurto-ooppera oli **Oscar Wilden** dekadenttiin näytelmään perustuva, skandaalimaisen sokeeraava *Salome*. Nykykatsojaa oopperan rietas meininki ei kauheasti hätkäytä, mutta se tarjoaa erinomaiset roolit eteville laulaja-näyttelijöille. Kansallisoopperan produktio on alun perin ohjannut edesmennyt **Claude Naville**, ja uusintaohjauksen oli tehnyt **Anna Kelo**. Ajattomasta puvustuksesta ja joistakin hassuista yksityiskohdista huolimatta kyseessä on varsin suoraviivainen perusohjaus, johon tuovat oman lisänsä taustalle projisoituvat kuvat sekä tunnelmallinen valaistus.

Salomea esitettiin jo syksyllä, mutta nyt näin sen toistamiseen 19.1. hieman eri miehityksellä. Vaativan pääosan esitti jäl-

production is the unfortunately bland stage design for the second act, although it's supposed to portray one of the biggest parties of the year.

I saw the performance on January 13th. Ritva-Liisa Korhonen was on fine form in the title role. Her creamy soprano is at its most opulent in Strauss's soprano lines, and she gave a credible account on stage. **Corinna Mologni's** lighter soprano provided suitable contrast as Zdenka, and she too is a fine actress, even though she didn't seem all that boyish. Mandryka was taken by the visiting veteran **Wolfgang Schöne**, who both sang and acted with the confidence brought by long experience of the

Teksti / Text:
Jack Leo

*Lisbeth Landefortin Arabella-ohjaus kestää katsomisen useampaan otteeseen.
Lisbeth Landefort's Arabella production can be enjoyed several times.*

Kuva / Photo: Heikki Tuuli

leen **Marion Ammann**, joka selviytyi ras-kaasta roolistaan hyvin ja jonka heleä sopraano kuulostaa sopivan tyttömäiseltä. Volyymiä saisi tosin olla hieman enemmän, kuten myös näyttämöllistä intensiteettiä, vaikka kaiken kaikkiaan hän tekin varsin kelvon tulkinna ja oli myös osansa näköinen. **Esa Ruuttunen** oli hyvässä äänessä, eikä hänellä ollut mitään vaikeuksia vakuuttaa uskonnollisesta hurmiosta Jokanaanin roolissa. Kansallisoopperan Mimenä tunnettu **Arild Helleland** oli näyttämöllisesti suvereeni Herodes ja onnistui myös laullisesti. **Sari Nordqvist** oli rooliin sopivan harakkamainen Herodiaana, mutta **Ari Grönthal** kuulosti ikävän kurkkusointiselta Narrabothina. **Alberto Hold-Garrido** johti taidokkaasti ja laulajiaan kunnioittaen.

Nina Stemmen konsertti

Strauss-viikkojen lomassa Kansallisoopperassa vieraili yksi oopperamaailman huomattavimmista nousevista tähdistä. Kyseessä oli ruotsalaissopraano **Nina Stemme**, joka esiintyi Lied-konsertissa tammikuun 21. päivänä. Tämä ei ollut ensimmäinen kerta kun Stemme lauloi Kansallisoopperan näyttämöllä, sillä hän oli loistanut Sieglinden osassa vuoden 2004 *Ringissä*. Stemme tunnetaan nimienomaan Wagner-tulkinnoistaan, ja hän on hiljattain levyttänyt laajalti kiitosta saaneen Isolden **Plá-**

role. **Jouni Kokora** and **Tuija Knihtilä** sang well as the Count and Countess Waldner. Unfortunately **Ilkka Hämäläinen** ran into trouble as Matteo, although he did make a valiant effort. The part is typical of Strauss's tenor roles; dramatically ungrateful and very difficult to sing without being able to make much of an impression even when successful. The orchestra was conducted by **John Storgårds**, who brought a suitable lilt to Strauss's music.

Salome

Strauss first established himself as a serious opera composer with *Salome*, based on Oscar Wilde's decadent play, which enjoyed a *succès de scandale*. For the modern viewer, the licentiousness of the story is hardly shocking, but the opera does boast fine parts for good singer-actors. The production at the FNO was originally conceived by the late **Claude Naville**, and was now revived by **Anna Kelo**. In essence, this is a rather straightforward production, in spite of the timeless costumes and some odd details, where projected images and imaginative lighting add to the atmosphere.

Salome was already in the repertoire during the autumn, but I saw it again on January 19th with a slightly different cast. Once more, **Marion Ammann** tackled the demanding title role. She fared well and

Kuva: Stefan Bremer
Vuonna 2004 Nina Stemme esiintyi Kansallisoopperassa Valkyyrian Sieglindenä.

cido Domingon kanssa **Antonio Pappanon** johdolla. Stemmestä on tulossa kovaa vauhtia sukupolvensa ehdoton Wagner-sopraano, mutta hän on myös osoittanut olevansa etevä italialaisen ohjelmiston tulkittaja.

Nyt Helsingissä Stemme näytti taitavansa myös Lied-laulun. Stemmen ääni on lämminsointinen, pyöreä ja ihailtavan tasainen kaikissa rekistereissä. Ääni kaipasi vielä hieman volyymiä kuuluakseen aivan huippudramaattiseen luokitukseen, mutta erinomaisesti projisoituna se kuuluu vaitta hiljaakin laulettaessa ja voimavaroja

on selvästi runsain mitoin. On ilo kuulla kuinka Stemme kykeni hienovaraiseenkin ilmaisuun, ja häneltä luonnistuu myös Lied-laulun edellyttämä tekstin väritys ja muotoilu. **Bénédicte Haidin** säestyksellä hän tarjosi erittäin tyylikkään kokonaisuuden. Pientä miinusta Stemmelle on annettava siitä, että hän tukeutui esityksessään nuotteihin, ja tämä saattaakin selittää konsertin alkupuolella hienoisen ulkokohtaisuuden Straussin liedeissä ja **Schumannin** *Frauenliebe und -leben* -sarjassa. Ulkokohtaisuudesta ei kuitenkaan ollut merkkiäkään **Gösta Nyströmin** synkässä mutta erittäin vaikuttavassa laulusarjassa *Sänger vid havet*, ja **Wagnerin** *Wesendonck-lauluissa* hän oli täysin kotonaan. Ylimääräisinä kuultiin lisää Schumannia ja Straussia.

Nainen vailla varjoa

Strauss-viikot huipentuivat kevään ensimmäiseen uuteen produktioon, *Nainen vailla varjoa* (*Die Frau ohne Schatten*). Kyseessä on Straussin suurimuotoisin ooppera, eikä sitä tästä syystä näe kovinkaan usein. "Figaronsa" eli *Ruusuuritarin* jälkeen Hofmannsthal halusi tehdä oman *Taikauihumsa*, ja yhtäläisyydet *FroSch:n* ja Mozartin oopperan välillä ovat selkeitä: molemmat oopperat sijoittuvat taianomaiseen maailmaan ja molemmissa päädytään salamyhkäiseen temppeleihin missä pariskunnat käyvät läpi erinäisiä kokeita ja haasteita. Hofmannsthal

Esa Ruuttunen vakuutti uskonnollisesta hurmiosta Jokanaanina. Marion Ammannin sopraano kuulosti sopivan tyttömäiseltä.

Esa Ruuttunen depicted religious zeal as Jokanaan. Marion Ammann sounded suitably girlish as Salome.

Kuva / Photo: Heikki Tuuli

Michael Hampen Nainen vailla varjoa -ohjaus on yksi visuaalisesti vaikuttavimmista produktioista joita Kansallisoopperassa on nähty.

Michael Hampe's production of *Die Frau ohne Schatten* is one of the most visually exciting seen at the FNO

toki lisäsi omaa symboliikkaansa, kuten hedelmällisyyttä kuvastavan varjon. Strauss ei kuitenkaan yrittänyt matkia Mozartia vaan sävelsi wagneriaanisin oopperan-

her rather light soprano sounded suitably girlish. I could have done with a little more volume and intensity, although this was still an admirable performance and she really looked the part. **Esa Ruuttunen** was in good voice and had no trouble in depicting religious zeal as Jokanaan. **Arild Helceland**, familiar from his performances of Mime at the FNO, was masterful on stage and coped well with Herod's considerable vocal hurdles. **Sari Nordqvist** was appropriately peevisish as Herodias, but **Ari Grönthal's** tenor sounded unpleasantly throaty as Narraboth. **Alberto Hold-Garrido** conducted with skill and respect for his singers.

Die Frau ohne Schatten

The climax of the Strauss weeks was the spring season's first new production, which was *Die Frau ohne Schatten*. This is certainly Strauss's most grandiose opera, and is consequently performed only rarely. After his "Figaro", referring to *Rosenkavalier*, Hofmannsthal expressed a wish to do his version of *The Magic Flute*. Indeed, there are several similarities between Mozart's opera and *FroSch*; both operas take place in a magical world and involve a mysterious temple where the couples undergo various tests and challenges. Naturally, Hofmannsthal also brought plenty of his own symbo-

sa, ja lopputulos onkin lähempänä *Ringiä* kuin *Taikahuilua*. Wagneriaanisuus näkyy oopperan pituuden, orkesterin koon ja monien johtoaiheiden käytön lisäksi myös

logy to the story, most notable the shadow as a depiction of fertility. Strauss, however, did not try to emulate Mozart but produced his most Wagnerian score, and the work bears closer resemblance to the *Ring* than *The Magic Flute*. In addition to the length of the piece, the size of the orchestra, and the use of leitmotifs, Wagner's influence can be found in the voices needed for the main parts; a Siegfried (the Emperor), a Brünnhilde (Barak's wife) and a Wotan (Barak). The opera also calls for a high, glistening Strauss soprano (the Empress) and a tremendously dramatic mezzo role (the Nurse).

Die Frau ohne Schatten aims high, but doesn't quite reach the level that the composer and librettist had intended. This monumental work, even with its astounding orchestral passages, fanciful story and dramatic twists, doesn't really awaken other emotions than admiration. There is no doubt that this opera is one of Strauss's – and in fact the whole 20th century's – finest musical achievements, but the characters and events leave one rather uninvolved. There are only a few short scenes, such as Barak's wife's great cry of "Barak, ich hab' es nicht getan!" at the end of the second act and the touching duet at the beginning of the third, that evoke true sympathy for the characters, but otherwise they feel distant and nowhere near as me-

pääosien äänityypeissä: teos edellyttää Siegfriedin (Keisari), Brünnhilden (Värjären vaimo) ja Wotanin (Barak) rooleista selviävät laulajat. Näiden lisäksi mukana on

morable or moving as in, say, *Rosenkavalier*. Also Hofmannsthal's overt praising of fecundity and progeny might leave a rather unpleasant aftertaste. However, *Die Frau ohne Schatten* is a great opera and one worth seeing, especially in a production as marvellous as the one at the FNO.

Michael Hampe's production is one of the most visually exciting seen at the FNO. He made full use of the modern stage technology available at the FNO, and was able to follow even the most difficult of Hofmannsthal's stage directions virtually flawlessly. A great deal of the credit must go to **Hans Schavernoch's** excellent set design and **Kimmo Ruskela's** lighting. The second act offered particularly impressive stage pictures, where many short scenes blended seamlessly together. Other moments of note where the descent to the human world in the first act and the appearance of the shadow in the final act, which were done imaginatively and memorably. The only time unintentionally comedy was dangerously close was the staging of the falcon, not to mention that this must have been immensely uncomfortable for the singer. However, Hampe did not content himself with merely producing impressive stage pictures but had also thought hard about directing the characters. Thanks to this all the action on stage was credible and all the singers gave committed perfor-

korkealla liihottava Strauss-sopraano (Keisarinna) ja huikean dramaattinen mezzorooli (imettävä).

Nainen vailla varjoa tähtää korkealle, muttei saavuta aivan sitä huippua johon säveltäjä ja libretisti pyrkivät. Tämä monumentaalinen teos upeine orkesteriosuiksineen, korkealentoisine tarinoineen ja dramaattisine juonenkäänneineen ei kuitenkaan herätä ihailua suurempia tunteita. Ei epäilystäkään, etteikö tämä olisi yksi Straussin, ja itse asiassa koko 1900-luvun, huomattavimpia musiikillisia saavutuksia, mutta tarinan henkilöt ja myös sisältö jättävät hieman kylmiksi. Vain parissa kohtauksessa syntyy myötätuntoa päähenkilöitä kohden, kuten toisen näytöksen lopussa värjären vaimon huutaessa, ”Barak, ich hab’ es nicht getan!”, ja kolmannen näytöksen alun koskettavassa duetossa, mutta muuten heitä seuraa ulkokohtaisesti eivätkä he ole samalla tavalla mieleenpainuvia kuten *Ruusuritarin* suuret roolit. Myös Hofmannsthalin hedelmällisyyttä ja jälkikasvua ylistävä libretto saattaa jättää hieman kirpeän maun suuhun. Kuitenkin *Nainen vailla varjoa* on suuri ooppera, joka kannattaa kokea, etenkin näinkin verrattomasti toteutettuna kuin Kansallisoopperassa tehtiin.

Michael Hampen ohjaus on yksi visuaalisesti vaikuttavimmista produktioista, joita Kansallisoopperassa on nähty. Hän hyödynsi täysin modernin näyttämön tek-

mances on stage.

I saw two performances of *FroSch*, the performance after the premiere on January 27th and the final performance of the run on February 12th. Both performances were conducted by the musical director of the FNO, Muhai Tang, who will be leaving the post at the end of the season. Typically for him, Tang’s interpretation was very dramatic and passionate – maybe a little too passionate at times. In any case, he drew excited playing from the FNO orchestra and kept this massive opera tautly together.

The first performance I saw was one of the best evenings I’ve had the pleasure to experience at the FNO. The excellent cast was very well balanced and dedicated, and coupled with the fantastic staging and strong musical direction; this was definitely a night to remember. I can’t recall when I last heard such enthusiastic applause at the end of an opera in this house – and this in spite of the house being only half full. This was understandable, with Mozart’s 250th anniversary competing for audience, but happily those who did come to the FNO fully appreciated the performance they received. **Marion Ammann** and **John Treleven** appeared as the imperial couple that evening. Ammann’s bright soprano suited the Empress’s music well, and Treleven offered quite gloriously heroic sin-

niikkaa, ja sai kaikki Hofmannsthalin vaikeimmatkin näyttämöohjeet toimimaan suorastaan moitteettomasti. Tästä myös suuri kiitos **Hans Schavernochin** erinomaisille lavasteille ja **Kimmo Ruskelan** valaistukselle. Erityisen mieleenpainuvia näyttämökuvia nähtiin etenkin toisessa näytöksessä, jossa monet lyhyet kohtaukset vaihtuivat saumattomasti toisiinsa. Myös ensimmäisen näytöksen laskeutuminen ihmisten maailmaan ja kolmannen näytöksen varjon ilmestyminen toteutettiin kekseliäästi ja vaikuttavasti. Ainoastaan haukan toteutus oli vaarallisen lähellä tahatonta komiikka, puhumattakaan siitä että oli epäilemättä laulajan kannalta äärettömän epämukavaa. Mutta Hampe ei tyytynyt vain luomaan hienoja näyttämökuvia vaan painotti myös henkilöohjausta, minkä seurauksena näyttämötoiminta oli uskottavaa ja kaikki laulajat panostivat roolisuoritukseensa.

Näin teoksesta kaksi esitystä, ensi-illan jälkeisen esityksen tammikuun 27. päivänä ja viimeisen esityksen 12. helmikuuta.

Hannu Niemelä sang a deeply felt and moving Barak and Kirsi Tiihonen made a suitably shrewish character of the discontented wife.

Hannu Niemelä teki Barakista syvällisen ja sympaattisen hahmon ja Kirsi Tiihonen sopivan tuitumaisen tulkinnan elämäänsä kyllästyneestä värjären vaimosta.

ging as the Emperor. **Kirsi Tiihonen** gave an excellent portrayal as the Dyer’s wife; her dramatic soprano sounded firm and secure, and she made a suitably shrewish character of the discontented wife. **Hannu Niemelä** sang a deeply felt and moving Barak. His baritone started to show increasing wobble as the evening wore on, but his excellent interpretation more than made up for this. **Livia Budai** was a powerfully dramatic if musically somewhat insensitive Nurse. There were many fine performances among the numerous smaller roles, but a special mention must go to **Sirkka**

Molemmat esitykset johti Kansallisoopperan nyt väistyvä musiikillinen johtaja **Muhai Tang**. Hänen tulkintansa oli hyvin mukaansatempaava ja intohimoinen – kohdin ehkä hieman liiankin intohimoinen. Joka tapauksessa hän sai Kansallisoopperan orkesterin soittamaan innostuneesti ja piti suuren teoksen hyvin kasassa.

Ensimmäinen näkemistäni esityksistä oli yksi hienoimmista illoista, joita minulla on ollut ilo kuulla Kansallisoopperassa. Miehitys oli kauttaaltaan hyvin tasainen ja korkeatasoinen, ja kun tähän lisättiin upea näyttämötoteutus sekä vahva musiikillinen toteutus, edessä oli suurenmoinen ilta. En muista, milloin olisin viimeksi kuullut yhtä innostuneet suosiososoitukset tässä talossa teoksen loputtua – ja tämä siitä huolimatta että sali oli puolityhjä. Tämä oli sikäli ymmärrettävää, että Mozartin 250-vuotisjuhlat verottivat jonkin verran kuulijakuntaa, mutta onneksi paikalla olleet osasivat todella arvostaa näkemäänsä ja kuulemaansa. Keisaripariskuntaa esiintyivät tuona iltana **Marion Am-**

Lampimäki for her fine singing as the falcon, despite the awkward position she was in.

The later performance wasn’t equally stellar, but a fine one none the less. Kirsi Tiihonen repeated her splendid portrayal of the Dyer’s wife. Her husband of the evening was **Jukka Rasilainen**, vocally more secure than Niemelä, but he didn’t offer as moving an interpretation. **Cynthia Makris**, an artist I have great admiration for, sang the Empress. She may never have possessed the ideal voice for this role, but now her intrusive vibrato is distracting.

mann ja **John Treleaven**. Ammannin heleä sopraano soi hyvin keisarinnan musiikissa, ja Treleaven tarjosi suorastaan loistokkaan sankarillista sointia keisarin roolissa. **Kirsi Tiihonen** teki erittäin hienon roolityön: hänen dramaattinen sopraanonsa kuulosti varmalta ja kiinteältä, ja hän teki sopivan tuittumaisen tulkinnan elämäänsä kylästyneestä värjären vaimosta. Sen sijaan **Hannu Niemelä** onnistui tekemään Barakista syvällisen ja sympaattisen hahmon. Hänen baritonissaan oli kuultavissa illan edetessä enenevää huojuntaa, mutta erinomainen tulkinta enemmän kuin korvasi tämän. **Livia Budai** oli sopivan dramaattinen joskin musiikillisesti ehkä hieman epäherkkä imettäjä. Pienemmissä rooleissa kuultiin paljon hienoja suorituksia, mutta erityis-maininnan ansaitsee **Sirkka Lampimäki** hienosta suorituksestaan hukan roolissa erittäin hankalasta asennosta huolimatta.

Myöhempi esitys ei kohonnut aivan näihin sfääreihin, vaikka aivan kelpo olikin. Kirsi Tiihonen toisti erinomaisen tulkintansa värjären vaimosta. Hänen miehenään oli tällä kertaa **Jukka Rasilainen**, joka lauloi tasaisemmin kuin Niemelä mutta ei tarjonnut yhtä syvällistä tulkintaa. Illan keisarinna oli **Cynthia Makris**, suuresti arvostamani taiteilija. Hänellä ei ehkä koskaan ollut ihanteellista ääntä tähän rooliin, mutta nyt hänelle ominainen huojunta oli jo häiritsevää. Makrisilla on toki tyyliä vaikka muille jakaa, ja äänen

Makris has sense of style to spare, and when her voice had warmed up in the second act she sounded butter, but unfortunately I have to say I felt this role was a mistake for her. **Raimo Sirkkiä**, her husband also in real life, sang the Emperor. He had been forced to pull out of the premiere due to illness, and still sounded rather cautious. He sang reliably, but didn't manage to bring a full, rounded tone to the Emperor's music, although this lies at a grateful region of his voice. **Julia Juon** was an exemplary Nurse, darkly dramatic and vocally totally commanding.

The Distant Love

Kaija Saariaho's *The Distant Love* (*L'amour de loin*) was revived after a year and half since the first performances at the FNO. Previously, the piece hadn't made a particularly favourable impression on me, but now I had to change my opinion a little. Saariaho's music is beautiful and even mesmeric, and I found myself really enjoying the mixture of modern and medieval sounds. On the other hand, I still felt that the pace of the opera could have been faster towards the end of the piece. A one-act opera lasting over two hours is a long sit, especially as the action is mostly metaphysical. If it were half an hour shorter

lämmettyä toisessa näytöksessä hän oli jo selvästi parempi, mutta valitettavasti tämä rooli tuntui nyt olleen häneltä vikatikki. Keisarina kuultiin **Raimo Sirkkiä**. Hän oli joutunut vetäytymään ensi-illasta sairauden takia, ja kuulosti vielä nytkin vaisulta. Hän lauloi kyllä luotettavasti, mutta kunnon loistoa hän ei ääneensä saanut, vaikka keisari liikkukin hänen tenorinsa kannalta varsin kiitollisella alueella. Sen sijaan **Julia Juon** oli esimerkillinen imettäjä, salamyhkäisen dramaattinen ja äänellisesti täysin varmalla pohjalla.

Kaukainen rakkaus

Kaija Saariahon *Kaukainen rakkaus* (*L'amour de loin*) palasi ohjelmistoon puoleltoista vuoden tauon jälkeen. Edellisellä kerralla teos ei tehnyt minuun kovin myönteistä vaikutusta, mutta tällä kertaa jouduin hieman korjaamaan mielipidettäni. Saariahon musiikki on kaunista ja suorastaan hypnoottista, ja huomasin todella nauttivani hänen keskiaikaisista ja moderneista

tekijöistä yhdistyvää sointia. Toisaalta lopua kohden alkoi jälleen tuntua siltä, että kerrontaa olisi voinut tiivistää. Yli kaksi tuntia kestävä yksinäytöksinen ooppera on pitkä istuttava, etenkin kun tapahtumat ovat lähinnä metafysisiä. Puoli tuntia lyhyempänä *Kaukainen rakkaus* olisi ehdoton mestariteos, nyt oopperan lopun lähestyminen on pikemminkin helpotus kuin huipennus.

Musiikillisessa toteutuksessa ei kuitenkaan ollut mitään moittimista. Oopperan johti **Susanna Mälkki** huomattavalla taidolla ja tunteella, ja hän sai Saariahon partituurin soimaan upeasti. Illan suurin ilo niin näyttämöllisesti kuin laulullisestikin oli **Lilli Paasikivi** pyhiinvaeltajan roolissa. **Hans-Kristian Begemannin** lyrinen baritoni soi myös hienosti Jaufrén roolissa, ja **Pia Freund** oli tyylikäs Clémence, vaikka ääni ei aina soinnut täysin tasaisesti. **Peter Sellarsin** mieleenpainuvan kauniit näyttämökuvat heijastavat erinomaisesti musiikin maalaamia tunteita, ainoastaan kierreportaiden jouluvalot eivät vakuuttaneet.

Kuva / Photo: Heikki Tuuli

Kaukaisen rakkauden suurin ilo oli Lilli Paasikivi pyhiinvaeltajan roolissa. Hans-Kristian Begemannin lyrinen baritoni soi hienosti Jaufrén roolissa ja Pia Freund oli tyylikäs Clémence

The biggest pleasure of The Distant Love, was Lilli Paasikivi as the Pilgrim. Also Hans-Kristian Begemann's lyric baritone was well suited to the music of Jaufré's role, and Pia Freund sang with abundant style as Clémence.

I would proclaim *L'amour de loin* to be a decided masterpiece, but now the end of the opera was more a relief than a climax.

There was nothing to complain about with the performance, however. **Susanna Mälkki** conducted with notable skill and feeling, and she made the score sound wonderful. The biggest pleasure of the evening, both vocally and dramatically, was **Lilli Paasikivi** as the Pilgrim. Also **Hans-Kristian Begemann's** lyric baritone was well suited to the music of Jaufré's role, and **Pia Freund** sang with abundant style as Clémence, although her tone wasn't always perfectly even. Peter Sellars's me-

morably effective stage pictures mirror the emotions of the music perfectly, only the Christmas lights on the spiral staircases didn't convince.

Otello

Verdi's final – and, according to many, greatest – tragic opera *Otello* was revived after a few years brake. Although Verdi and his librettist, **Boïto**, lost much of the poetry of **Shakespeare's** play, *Otello* is quite a musical giant. The magnificent music and Verdi's sense of drama brought by long experience are however not enough by

Otello

Verdin viimeinen – ja monien mielestä suurin – traaginen ooppera *Otello* palasi Kansallisoopperan näyttämölle muutaman vuoden tauon jälkeen. Vaikka Verdi ja hänen libretistinsä **Boito** eivät tässä teoksessa saavutakaan **Shakespeare** alkuperäisen näytelmä runollisuutta, kyseessä on melkoinen musiikillinen järkäle. Upea musiikki ja Verdin pitkän kokemuksen tuoma draaman taju eivät kuitenkaan yksinään riitä tekemään *Otellost* automaattisesti suurta oopperakokemusta, vaan kolmeen päärooliin tarvitaan erinomaisten äänien lisäksi ensiluokkaiset näyttelijät, jotta esitys olisi aidosti koskettava. Valitettavasti Kansallisoopperassa ei aivan tähän kyetty, vaikka vaikuttava miehityslista esityksessä oli.

Näin esityksen 29.3., jolloin vaativan pääosan lauloi **Vladimir Kuzmenko**. Hänellä on komea, rooliin sopivasti hieman karkeasti soiva mutta voimakas spintotenori, ja hän ylitti vaivatta Verdin Otellolle

asettamat äänelliset haasteet. Tulkinta oli kelvollinen mutta hieman ylimalkainen: Kuzmenko oli parhaimmillaan Otellon dramaattisissa purkauksissa, mutta aidosti traagiseen roolisuoritukseen olisi tarvittu enemmän herkkyyttä ja ylväyttä. Syy on ehkä osaksi ohjauksen, sillä Jussi Tapolan uusinta **Andrús Mikkin** alkuperäisesti produktiosta on kelpo perusohjaus, mutta itse kaipaisin tarkempaa henkilöohjausta. Liki samaa voi sanoa Desdemonan roolin laulaneesta **Maria Gavrilovasta** kuin Kuzmenkosta. Hänellä oli hyvin täyteläinen ja varma sopraanoääni, mutta tulkinta tuntui melko ulkokohtaiselta. Vasta pajulaulussa tuli mukaan aitoa tunnetta. Sen sijaan **Hannu Niemelän** Jago oli erinomaisen petollinen ja ilkeä. Hänen baritonistaan puuttuu ihanteellinen italialaistyyppinen sointi, ja kohdin kiinteydessäkin olisi toivomisen varaa, mutta muuten laulusuoritus oli täysin pätevä. Pienemmissä rooleissa **Kouta Räsänen** Lodovico erottui edukseen. **Muhai Tang** oli illan intohimoinen johtaja.

Kuva / Photo: Heikki Tuuli

Vladimir Kuzmenkolla on komea spintotenori ja Maria Gavrilovalla täyteläinen sopraanoääni. Vladimir Kuzmenko possesses a handsome spinto tenor. Maria Gavrilova has an ample soprano.

themselves to make *Otello* into an automatically great operatic experience; in addition to remarkable voices the three main parts require first-rate acting to make this piece genuinely touching. Unfortunately the FNO didn't quite manage this, although it had assembled an impressive cast.

I saw the performance on March 29th. The arduous title role was then taken by **Vladimir Kuzmenko**. He possesses a handsome, robust spinto tenor well suited to this role, and he effortlessly surmounted the vocal challenges Verdi had given Otello. His interpretation was adequate but a

little superficial; Kuzmenko was best in *Otello*'s dramatic outbursts, but for a truly tragic performance he would have needed more vulnerability and nobility. The lack of these qualities may be partly the productions fault. Jussi Tapola's revival of **Andrús Mikk**'s rather basic production is a decent staging, but it does lack detailed characterisation. Virtually the same can be said about the evening's Desdemona as about Kuzmenko; **Maria Gavrilova** has an ample, secure soprano voice, but her portrayal seemed rather detached. It wasn't until the Willow Song that she brought unfeigned

Taikaahuilu

Mozart-juhlavuoden kunniaksi kevään toiseksi uudeksi oopperaksi oli valittu *Taikaahuilu*. Rahavaikeuksien kanssa painivalle Kansallisoopperalle valinta oli oiva, sillä teosta esitettiin toistakymmentä kertaa täysille saleille.

Taikaahuilua pidetään usein Mozartin tuotannon kruununa, vaikka itse olen sitä mieltä, että kaikki kolme **Da Ponte**-oopperaa ovat sitä selkeästi parempia. Sen ohella että juoni on melkoisen hölmö, se on seksistinen ja rasistinen ja piilotettua syvällisyyttä on turha etsiä. **Emanuel Schikanederin** libretosta saattaa löytää viittauksia vapaamuurarisymboliikkaan, mutta tämä on pikemminkin yhteensattumaa kuin tarkoitusperäistä. Itse asiassa *Taikaahuilun* libretto vaikuttaa juuri siltä mitä se on, kiireessä kasattu satuooppera. Tietenkään Mozartin musiikissa ei ole mitään valittamista, ja upeat melodiat nostavat melko kömpelön tarinan aivan toiselle tasolle.

Kansallisoopperan uutta produktiota oli markkinoitu erityisesti *Kalevalan* innoittamaksi. **Jussi Tapolan** ohjauksessa oli kuitenkin vain muutamia viittauksia tuohon eepokseen, lähinnä Yön kuningattaren ja tämän seuraajien puvustuksessa, ja jos asiasta ei olisi erikseen huomautettu, olisin tuskin huomannut tuota yhteyttä. Lopputuloksena oli varsin perinteinen, satumainen toteutus, joka kuitenkin hyödynsi Kansal-

emotion to the music. On the other hand, **Hannu Niemelä** was splendidly nasty and deceptive as Jago. His baritone may not sound ideally Italianate, and the tone could be firmer at points, but otherwise he sang admirably. Among the smaller roles, **Kouta Räsänen's** Lodovico deserves mention. **Muhai Tang** was the passionate conductor.

The Magic Flute

In honour of Mozart's anniversary, *The Magic Flute* was chosen for the second new production of the spring. It was a good choice for the company going through financial troubles, because it played for almost twenty times to full houses.

The Magic Flute is often regarded as the composer's crowning achievement, although I consider all three **Da Ponte** operas to be far superior. In addition to being just plain silly, the plot is sexist and racist, and there is no point in trying to find some hidden deeper meaning to the story. There may be references to Masonic symbolism in **Emanuel Schikaneder's** libretto, but this is probably more due to coincidence than intention. In fact, the libretto of *The Magic Flute* seems to be just what it is; a fairytale opera written in a hurry. Of course there is no complaining about Mozart's music, and his exquisite melodies elevate the otherwise rather clumsy story to a

lisoopperan lavatekniikkaa saadakseen aikaan nopeat kohtausten muutokset sekä näyttävät efektit. Ja juuri tällaisena toteutuksena *Taikahuilu* toimii parhaiten. Itsekin huomasi nauttivani esityksestä, vaikka en mikään *Taikahuilu*-fani olekaan. Varsinkin kun vertaa Kansallisoopperan edelliseen, onnettoman kehnoon yritykseen, tämä oli suorastaan ihailtavaa. Suurimmat kiitokset uuden produktion menestyksestä kuuluvat ennen kaikkea **Anna Kontekin** aina yhtä tyylikkääille ja vaikuttaville lavasteille ja etenkin puvuille. Nuorempia katsojia ajatellen *Taikahuilu* laulettiin suomeksi ja ilahduttavasti **Juhani Koiviston** ja Tapolan suomennos on toimiva ja siitä saa hyvin laulettunakin selvää.

Näin esityksen huhtikuun 17. päivänä. Tuolloin oopperan johti **Mikko Franck** varmasti ja sopivan kevyesti, mutta ei kuitenkaan kevytmielisesti. **Jyrki Korhosen** basso kumisi muhkeasti Sarastron osassa, ja **Sirkka Lampimäen** sopraano kohosi vaivatta Yön kuningattaren edellyttämiin korkeuksiin. Hieman hataran alun jälkeen **Petrus Schroderus** teki hyvän vaikutuksen Taminon yllättävän hankalassa musiikissa, ja **Mari Palo** lauloi erittäin kauniisti Paminan roolin. Papageno on oopperakirjallisuuden sympaattisimpia hahmoja, ja **Ville Rusanen** oli mitä mainioin tässä osassa laulaen erinomaisesti ja myös näyttellen hienosti. **Johanna Rusanen**, **Tiina Penttinen** ja **Paula Etelävuori** olivat energinen

completely different level.

The new FNO *Magic Flute* had been marketed as being inspired by the Finnish national epic, the *Kalevala*. However, Jussi Tapola's production contained only a few allusions to that work, mostly in the costumes for the Queen of Night and her minions, and if it hadn't specifically been mentioned, I would most likely have not noticed the connection. On the whole, this was a largely traditional, fairy tale-like production, but one that made use of the stage technology to produce quick scene changes and spectacular effects. It is in this form that *The Magic Flute* works best. Even I found myself enjoying it, although I'm hardly a fan of the piece. The new production felt doubly pleasant when one remembered the previous, dismal attempt by the FNO to stage this opera. A good deal of the credit for the success of this new production goes to Anna Kontek's always equally stylish and impressive set and above all costume design. Taking younger viewers into consideration, *The Magic Flute* was sung in Finnish (with English surtitles) in Juhani Koivisto's and Tapola's astute and clear translation.

I saw the performance on April 17th. That evening, **Mikko Franck** was on the podium and conducted with confidence and a suitable lightness of touch, though never making the music sound flippant.

naiskolmikko. **Aki Alamikkotervo** oli luotettava Monostatoksen epäkiitollisessa osassa, ja **Merja Wirkkala** oli huomionarvoinen Papagenan pienessä roolissa.

Ryöstö seraljista

Mozart-juhlan kunniaksi Kansallisooppera esitti *Taikahuilun* lisäksi kaksi muuta säveltäjän oopperaa päänäyttämöllä. *Ryöstö seraljista* ei ehkä ole Mozartin suurimpia teoksia, mutta se on pitänyt asemansa perusohjelmistossa aina syntymästään asti, ja sen ihastuttava musiikki on toki aina kuulemisen arvoista. **Dieter Kaegin** ohjaama produktio on nyt kolme vuotta vanha, mutta varsin toimiva moderni näkemys tästä oopperasta. Tapahtumat sijoittuvat 1930-luvun loistoristeilijälle, jonka kapteeni passa Selim on. Tämä mahdollistaa tyylikkaiden näyttämökuvien luomisen, vaikka

hieman vähentää oopperan komiikkaa ja intohimoa. Toteutus on kuitenkin näkemisen arvoinen.

Kansallisooppera oli koonnut varsin tasapainoisen miehityksen toukokuun kolmanneksi päiväksi. **Anna-Kristiina Kaapola** lauloi virtuoosimaisesti Konstanzen vaikean musiikin, mutta itse kaipaisin tähän rooliin hieman täyteläisempää sopraanosointia. **Juan José Lopera** oli miellyttävän lyyrinen Belmonte, ja hän lauloi selkeää saksaa. **Jyrki Korhonen** oli muhkeassa äänessä Osminin roolissa; harmi vain että hänellä oli vaikeuksia päästä oikeaan rytmiin yhdessä aarioistaan. **Dan Karlström** oli mitä mainioin Pedrillo, ja **Dilbérin** petiitti sopraano sopii hyvin Blonden musiikkiin. **Pekka Salomaa** oli arvovaltainen Selim. Esityksen johti **Ralf Weikert**.

Kuva / Photo: Heikki Tuuli

Dan Karlström oli mitä mainioin Pedrillo. Jyrki Korhonen oli muhkeassa äänessä Osminina.

Dan Karlström was an engaging Pedrillo. Jyrki Korhonen was in fine voice as Osmin.

Jyrki Korhonen's bass resounded sumptuously as Sarastro, and **Sirkka Lampimäki's** soprano rose effortlessly into the stratosphere as the Queen of Night. After a slightly unsteady start, **Petrus Schroderus** made a good impression in Tamino's deceptively difficult music, and **Mari Palo** sang beautifully as Pamina. Papageno is one of the most sympathetic characters in all opera, and **Ville Rusanen** was excellent in the role both singing and acting with aplomb. **Johanna Rusanen**, **Tiina Penttinen** and **Paula Etelävuori** offered energetic singing as the trio of ladies. **Aki Alamikkotervo** was reliable in the ungrateful role of Monostatos, and **Merja Wirkkala** made much of Papageno's small role.

The Abduction from the Seraglio

In addition to *The Magic Flute*, the FNO staged two other Mozart operas to commemorate the composer's anniversary. *The Abduction from the Seraglio* may not be one of the greatest of the Austrian prodigy's operas, but it has kept its place in the core repertoire since its composition, and the charming music is always worth hearing. **Dieter Kaegi's** production at the FNO is now three years old, and a pleasant and surprisingly successful modern adaptation of the piece. The story is transposed to a luxury liner in the 1920s, the Pasha naturally being the captain of the ship. All this makes possible the creation of very stylish stage pictures, although it does detract somewhat from the comedy and passion

Figaron häät

Figaron häät sai 19.5. jo 138. esityksensä nykyisessä Jussi Tapolan ohjauksessa. Tämä esitys oli myös **Merja Wirkkalan** 30-vuotisen uransa juhlanäytäntö. Tätä oli vaikea uskoa, niin nuorekkaalta hän Susannan roolissa vielä vaikuttaa. Wirkkalan hentoinen sopraano sopii tähän rooliin hyvin ja hänellä on siitä pitkä kokemus, mikä näkyy näyttämöllä hyvin rennosta näyttämöolemukselta sekä tarkasta koomisesta ajoituksesta. Wirkkalan juhlan kunniaksi esitykseen saatiin toinenkin veteraani, nimittäin **Jorma Hynninen**, joka lauloi kreivin roolin. Hänen baritoninsa on edelleen hienossa kunnossa, ja oli ilo seurata myös hänen hienoa näyttämötyötään. **Tove Åman** oli herkkä krevitär, ja hieman varovaisen alun jälkeen hän lauloi erinomaisen "Dove sonon". **Jouni Kokora** oli kaikin puolin kelpo Figaro, joskin hänen ensimmäisen aariansa hankalat korkeat f:t eivät onnistuneet täydellisesti. **Riikka Rantanen** lauloi hyvin Cherubinona ja oli kohtalaisen uskottava himokkaana teinipoikana, ja **Jussi Miilunpaalu** oli hauska Basilio. **Maria Kettunen** ja **Ilkka Vihavainen** lauloivat Marcellinan ja Bartolon roolit. **Kari Tikka** johti luotettavasti, mutta itse olisin kaivannut lisää hengittävyttä Mozartin verrattomaan musiikkiin.

Parsifal

Kansallisoopperan kevät päättyi komeasti Wagnerin *Parsifalin* myötä. **Harry Kupferin** suurta kiitosta saanut produktio nähtiin jo viime keväänä, mutta tätä ohjausta oli suuri ilo seurata toistamiseen. Kupferin ohjaus korostaa *Parsifalin* buddhalaisia elementtejä, mutta ei kuitenkaan liioitellusti, ja hän onnistuu tekemään tästä erittäin hankalasti toteutettavasta oopperasta suurta näyttämötaidetta. Näyttämöä hallitseva valaistava koroke on yllättävän puhutteleva, Kupferin tarkka henkilöohjaus sekä vaikuttavat näyttämökuvat, etenkin aivan viimeinen kohta, ovat hätkähdyttävän mieleenpainuvia.

Näin tällä erää kaksi esitystä, toukokuun 20. ja 30. päivinä. Musiikillinen toteutus oli hieman eri kuin vuosi sitten, koska **Mikko Franck** joutui vetäytymään kapellimestarin tehtävistä. Ensimmäisessä näkemässäni esityksessä häntä tuurasi **Hannu Lintu**. Lintu oli jo osoittanut olevansa pätevä Wagner-kapellimestari johtaessaan hienon tulkinnan *Valkyyrian* ensimmäisestä näytöksestä RSO:n konsertissa tammikuussa. Hän ei myöskään pettänyt *Parsifalissa*. Hänen otteensa oli hyvin harkittu ja tarkka, suorastaan klassinen selkeydessään. Ensimmäinen näytös oli ehkä hieman vaisu, mutta toisessa Lintu oli jo enemmän kotonaan ja kolmas oli upeasti rakennettu ja syvästi koskettava. Myös orkesteri soitti poikkeuk-

sellisen hyvin, eivätkä laulajat peittyneet kertaakaan sen alle.

Viimeisen esityksen johti puolestaan vieraileva **Kari Kropsu**. Hänen tulkintansa oli dramaattisempi ja romanttisempi kuin Linnun, ja enemmän minun makuuni sopiva. Hän tunsu teoksen selvästi hyvin, ja johti varmallalla rutiinilla, mutta ensimmäisessä näytöksessä oli orkesterissa jonkin verran epätasaisuutta. Nämä tosin hälvenivät illan edetessä, ja kolmas näytös oli jälleen vaikuttava kokemus. Myös Kropsu johti laulajiaan kunnioittaen. Kansallisoopperan mieskuoro kunnostautui suurissa hetkissään. Oli myös ilahduttavaa, että Kansallisoopperan äänentoistolle oli tehty jotain, niin että lapsikuoron ja kukkaistytöjen osuus ei enää kuulostanut läheskään niin kolkolta ja etäiseltä kuin vielä vuosi sitten.

Laulajakaarti oli pääosin sama kuin vuosi sitten. **Matti Salminen** loisti odotetusti Gurnemanzina ja toi rooliin suurta inhimillisyyttä etenkin kolmannessa näytöksessä. **Päivi Nisulan** tulkinta Kundrysta on vain parantunut, ja hän oli yhtä uskottava ensimmäisen näytöksen villinä naisena kuin toisen näytöksen sensuellina viettelijättärenä. Hänen näyttelijänlahjoistaan kertoo se, että vaikka kolmannessa näytöksessä Kundrylla on vain yksi lyhyt repliikki, Nisula onnistui saamaan Kundryn läsnäolon tuntumaan koko näytöksen ajan. Äänellisesti hän selvisi täysin kunniaakkaasti

Kuva / Photo: Heikki Tuuli

Merja Wirkkala juhli 30-vuotistaiteilijajuhlaansa esittämällä Susannan roolin.

Merja Wirkkala sang the role of Susanna in her 30th jubilee performance.

of the work. A production worth seeing, none the less.

The FNO had gathered a balanced and competent ensemble for May 3rd. **Anna-Kristiina Kaappola** gave a virtuoso performance as Konstanze, but I would have preferred a slightly fuller tone in this music. **Juan José Lopera** was the pleasantly lyrical Belmonte with clear German diction. **Jyrki**

Korhonen was in fine voice as Osmín, so it was a pity he had trouble getting into the same rhythm as the orchestra in one of his arias. **Dan Karlström** was an engaging Pedrillo and Blonde's music suited Dilbér's petite soprano well. The performance was conducted by **Ralf Weikert**.

The Marriage of Figaro

The Marriage of Figaro received its 138th performance in its current incarnation of **Jussi Tapola's** production on May 19th. This also was the 30th jubilee performance of **Merja Wirkkala**, who exuded such youthful exuberance as Susanna that this was hard to believe. Wirkkala's delicate soprano suits this role well, and she has a long experience singing it, which shows in her relaxed stage presence and deft comic timing. Wirkkala's celebration was honoured by having another veteran in the cast, namely **Jorma Hynninen** as the Count. His baritone is still in tremendous form, and it was a pleasure to watch him on stage. **Tove Åman** was a sensitive Countess, and after a slightly tentative start she sang a fine "Dove sono". **Jouni Kokora** was a competent Figaro, although the top Fs in his first aria proved tricky. **Riikka Rantanen** sang well as Cherubino and was fairly convincing as the lustful teenager, and **Jussi Miilunpaalu** was a fun Basilio. **Maria Kettunen** and **Ilkka Vihavainen** appeared as Marcellina and Bartolo, respectively. **Kari Tikka** was the reliable conductor of the evening, though I felt his Mozart was a little too rigid.

tästä hankalasta roolista, ja vaikka toisen näytöksen korkeat nuotit soivat aavistuksen verran kireästi, hän enemmän kuin korvasi tämän keskirekisterin täyteläisellä ja nyansoidulla laullulla. **Raimo Laukka** oli jälleen sympaattinen Amfortas, vaikka ääni ei ole vielä kukaan palannut entiselle tasolle. Viimeisessä esityksessä **Juha Uusitalon** sankaribaritoni kuulosti tätä roolia ajatellen jopa liian muhkealta ja tervesointiselta, mutta hänen intensiivinen tulkintansa ei jättänyt laisinkaan epäilystä Amfortaksen tuskista. **Esa Ruuttunen** teki jälleen vaikutuksen lyhyessä esiintymisessään Klingsorina, vaikka hän karjuikin roolissa luvattoman paljon. **Ilkka Vihavainen** lauloi Titurelin osan.

Minä pidin **Jyrki Anttilan** Parsifalista. Hänen suorasukainen laulutyylinsä ja nuorekas olemuksensa sopivat hyvin tähän rooliin, etenkin kahteen ensimmäiseen näytökseen, mutta hän osoitti odottamatonta herkkyyttä viimeisessä näytöksessä. Hänen otteensa oli kauttaaltaan varsin lyrinen, ja näin hänen tummasointisen tenorin-

Kuva / Photo: Stefan Bremer

sa kauneus pääsi oikeuksiinsa. Toisaalta varsinaista loistoa Anttilan ääneen tulee vasta nuottiviivaston yläpuolella, missä Parsifal – kuten myös Siegmund – käy vain harvoin. Viimeisessä näytöksessä olikin huomattavissa lievää rasitusta, mutta kaiken kaikkiaan erittäin hieno roolisuoritus. Oli myös ilo huomata, että Anttila oli harjoitellut saksaa. Sen sijaan pitää valitettavasti todeta, että **Raimo Sirkiän** suoritus viimeisessä esityksessä jätti paljonkin toivomisen varaa. Hänen laulunsa oli ponnetonta, näyttämötyöskentely laiskanpuoleista, eikä hän oikein vakuuttanut innokkaana nuorukaisena tai kolmannen näytöksen viisastuneena pelastajana.

Päivi Nisula oli yhtä uskottava vullinä naisena kuin viettelijätärenä. Jyrki Anttilan laulutyyli ja olemus sopivat hyvin Parsifalin rooliin.

Päivi Nisula was equally convincing as the wild woman as the temptress. Jyrki Anttila's style of singing and looks suit the part of Parsifal well.

Parsifal

Parsifal brought the spring season to a handsome close. **Harry Kupfer's** highly acclaimed production was first seen a year ago, and it was a great pleasure to see it again. Kupfer's production highlights the Buddhist elements of *Parsifal*, but doesn't exaggerate them, and it manages to give this opera, so difficult to stage, a powerful presentation. The lit platform dominating the stage is surprisingly evocative, and Kupfer's acute *Personenregie* and impressive stage pictures, particularly the final scene, are staggeringly memorable.

This time round, I saw two performances, on May 20th and 30th. Unfortunately, **Mikko Franck** had to pull out from conducting the piece, so the first of these performances was lead by **Hannu Lintu**. He had already shown himself to be a fine Wagnerian by conducting an admirable concert performance of the first act of *The Valkyrie* in January with the Radio Symphony Orchestra, and he didn't disappoint in *Parsifal* either. His interpretation was very precise and considered, almost Classical in its clarity. The first act was perhaps a little anonymous, but in the second Lintu was more at home and the third was wonderfully constructed and deeply moving. The orchestra played unusually well for him, and the singers weren't swamped once.

The final performance was conducted by the visiting **Kari Kropstu**. His version was more dramatic and Romantic than Lintu's, and more to my taste. He obviously knew the work well and conducted with certainty, although there were some irregularities in the orchestral playing during the first act. Happily, these disappeared as the evening progressed, and the final act was once again a momentous experience. Also Kropstu had a healthy respect for his singers. The male chorus of the FNO showed their mettle in their great moments. Another positive point was that something had been done to the sound system at the FNO; the Flower Maidens no longer sounded as if they were singing from the bottom of a mine as they did a year ago.

The cast was largely the same as last spring. **Matti Salminen** was the towering Gurnemanz, and he brought great humanity to the part, especially in the final act. **Päivi Nisula's** portrayal of Kundry just keeps getting better, and she was equally convincing as the wild woman of the first act as the sensual temptress of the second. It is a tribute to her skills as an actress that she remained a tangible presence throughout the third act, even though she only had one short line in it. Vocally she was up to the challenge of this difficult part, and although some of her top notes may have sounded a little tight she more than made up with the full, rounded tone of her middle

register and nuanced singing. **Raimo Laukka** was again a sympathetic Amfortas, but his voice has still not returned to its previous level. Conversely, the heroic baritone of **Juha Uusitalo**, the Amfortas of the final performance, sounded even too healthy and vigorous for this part, but his intense portrayal left no doubt as to the depths of Amfortas's sufferings. **Esa Ruuttunen** made an impression in his short appearance as Klingsor, even if he did growl a little too much. **Ilkka Vihavainen** sang the role of Titurel.

I must say I liked **Jyrki Anttila's** Parsifal. His straightforward style of singing and youthful looks suit this part well, especially the first two acts. But it was in the third that he displayed unexpected tenderness. His approach was quite lyrical, letting the beauty of his dark-grained tenor shine out. However, his tone only really gained brilliance above the stave, where Parsifal – like Siegmund – only ventures rarely. A little strain was to be detected in the final act, but all in all this was a fine performance. It was also nice to notice Anttila had been practising his German. Unfortunately, it has to be said that **Raimo Sirkiä** left much to be wished for in the final performance. His singing sounded powerless, his acting was sluggish, and he didn't really convince as either the eager youth of the first two acts or the enlightened saviour of the last.